

הלכות שבת סימן תה

רעא

באר הגולה

ל מהות אשרי שם
 מ שם בקניא מיא
 מדיקא דמתניתין
 נ ה"ר ש"ס והפירוש
 שם קשם דבני מאיר
 מסוגות הגמרא
 ע שם בקניא מיא
 ע מהות אשרי
 קשם התוספות

מחיצות. (כט) *ואם נפחתו דפני ספינה בשבת, אם היא (ל) מהלכת, מהלך את בלה, ואם היא (לא) עומדת, אינו מהלך בה אלא ארבע אמות: הגה ואם באמצעו יש לו מחיצות עשרה (לב) ובראשו אין לו, אזלינן בטר אמצעי, (לג) ואפלו אין לו כלל רק יש בו (לד) לחקק עשרה, דאמרינן (לה) חוקקין להשלים (א"י): ח מביצא לדעת (לו) והחזירוהו עובדי כוכבים, אין לו (לו) אלא ארבע אמות. יומיהו, *אם החזירוהו (ו) (לה) לעירו (לט) (המקפת מחיצות (מ) לדינה) (הרא"ש פ"י שהוציאוהו ור"י ירוח ח"ח וא"י), (מא) בלה (ו) בארבע אמות, ואפלו יצא לדעת וחוץ לדעת (ועין לעיל דין סתם עירות, סימן תא): ט ספרות שהוציאו חוץ לתחום והחזירוהו (מב) אפלו במזיד, לא הפסידו מקומם, שכל העיר להם בארבע אמות וחוצה לה אלפים אמה לכל רוח כבתחלה, (מג) אם הוא יום טוב; (מד) ואם הוא שבת, מתירין באכילה (מה) במקומם (מו) ואפלו לאותו ישאל

באר היטב

שם: ונהגו שלא לצאת מהספינה, אלא ישאווהו א"י להעיר או לשפת הים מקום שהוא גבוה י', עמ"א: (י) לערו. הואיל ושבת באור מחיצות, אבל בעיר אחרת אפלו נמנהו א"י אין לו אלא ד' אמות כינון שצנא לדעת, עס"ו וס"ו, מ"א: (י) כד"א. ומ"מ אסור לצאת

משנה בוריה

המבאר לעיל בקסיעו ו, אם הפליגה ספינה שלא מדעתו והביאתו לחוף עיר המקפת מחיצות שלא שבת בה, או שנתנהו עכו"ם לתוך ספינה אחרת²⁸⁴, נמי מהלך את בלה כיון שצויאחו באנס היתה, אלא עקר הפננה הוא הואיל והוא באור מחיצות, לאפוקי קשנפתה, ודקמסיים: (כט) ואם נפחתו וכו'. ולא נשאר גבוה עשרה טפחים, דכטל שם מחיצות על-ידי-נה, והוא הדין אם נפרץ במקום אחד פרצה ביותר מעשר אמות ברחבה או שהיה פרוץ מרבה על העומד, דבכל אלה בטל מנה שם רשות-היחיד ואחרונים: (ל) מהלכת. דבמהלכת לא שפך לומר דיוצא מארבע אמות שלו בהליכתו, דבכל שעה עומד בארבע אמות אחרים, דספינה נוטלתו תמיד מארבע אמותיו לארבע אמות אחרים [גמרא]: (לא) עומדת. חוץ לתחום (לא) במקום שהוא נמוך למטה מעשרה טפחים, דלמעלה מעשרה טפחים הלא נקטינן דאין בו אסור תחומין ומתר להלך פהה שידצה אפלו בלא מחיצות כלל. ועין בסימן רמח סע"ף ב כמה שכתבנו מה נקרא למטה מעשרה²⁸⁵: (לב) ובראשו וכו'. כגון (לג) שהיה צמקה באמצעיתה, ובראשה היא משפעת והולכת כלפי מעלה כדרך ספינות קטנות, אפלו הכי הוי בלה רשות-היחיד, דמה שבראשה יש עליה דין חוץ רשות-היחיד, דכרשות-היחיד הוא, כדלעיל בסימן שמה: (לג) ואפלו אין לו כלל. שהם שפוקצוהו אין עמק עשרה: (לד) לחקק. דהיינו, עבי הגסרים שבקרקעיתה יש בהם לחקק כדי שעור להצטרף עם המחיצות להשלים לגבה עשרה: (לה) חוקקין. ואף דקמא לן אין חוקקין להשלים, שאני הכא (לג) והוא בכלל מה דאמרינן [בסימן שעב סע"ף ח: גדות חמשה²⁸⁶] והינו תל גבוה חמשה] ומחיצה חמשה, מצטרפין לשעור עשרה טפחים: ח (לו) והחזירוהו. לתחומו: (לז) אלא ארבע אמות. דבעינן שיהיה הוציאו והחזרה באנס²⁸⁷, וכנ"ל בסע"ף ה: (לח) לעירו. ששבת בה מבעוד יום, אכל אלו הולכינהו לעיר

שערי תשובה

נתנהו בקרפף של חיות המקף מחיצות ותחית הפה שפה, שקורין ט"ר נארט"ו, אפלו יש שם דירה קבועה לשמך, בטל דירתו, ולא עבד אקניו דדברי גבדתי מיהו, ואין לשלטל בקהר סאמנים, דודאי גבדתי חיות כרע מזרעים, ופחות פחות מסאמנים יש מקום לדון, ע"ש:

באר הלכה

בסימן רמח סע"ף ג, דכיון דביצא מן הספינה בלילה הוי לה כמו שלא קנה שכיחה ואסור לה להפליג למחר, ובכגון זה שפליג באסור בשבת, גבדאי אסור לו לזוז מארבע אמותיו בספינה גופא, וכמו ביצא חוץ לתחום מדעת, המבאר בסע"ף ה, ואשמעינן הכא דבעינן ששבת על-כ"ל פנים באור מחיצות בין-השמשות, אף-על-גב דלא מהני לה לענון להתיר להפליג, מכל מקום אם הפליג מטר לה לשלטל בכל הספינה, רק אם לקחוהו עכו"ם משם ותנהו בספינה אחרת שלא שבת בה, אסור לו לשם לזוז מארבע אמותיו ומקל מקום אם נצרך לנקיבו יכול לכוון לספינה קטנה התלויה בה לפנות ולחזור לספינה גדולה, דאנוס הוא ביציאתו, וכמו שכתב בסימן תן: וכל זה הוא לדעת המחבר, אבל לפי דעת הרמ"א שם בסימן רמח דמתר לצאת בלילה מה הספינה ולהפליג למחר, אם-כן לא משפחת האי דינא, דכיון דנקנס בהתר הוי לה כצא שלא לדעת [והשטמנו דברי איהו אחרונים שהביאו בזה דעת הרשב"ם וכו' דאפלו בנקנס בהתר ג"כ בעינן דוקא ששבת, דאין לנו להחמיר כל-כך מאחר דלדעת ר"י אפלו בנקנס באסור מקרי יצא שלא לדעת משום דספינה ממילא אכלא, ואם-כן, יש לנו לנקט דעת האור ונענה אשרי"ו דכתבו שם דדוקא היכי דנקנס שלא בדין מקרי יצא לדעת, עין שם באור זרוע הלכות ערובין סימן קמו, וכן הוא דעת הרא"ש פרק מי שהוציאוהו סימן ו, [ודוק]. והו קטב דברי מגן-אברהם לפי מה שפרשו האלהי רבה ומחצית-השקל ופר"מ קדים, וכן כתב התוספות-שבת: * ואם נפחתו דפני ספינה בשבת, ולא אמרינן בזה הואיל והתרה התרה, דהיא דליתנהו למחיצות לא אמרינן הכי [ואלהי רבה], והקדמינו בזה האור זרוע: * אם החזירוהו לעירו המקפת וכו'. עין בית-מאיר שפגמגם בזה, דהלא עקר חדוה דין זה הוא משמע ששבת בה בין-השמשות, ואם-כן מסתברא דלא בעינן כאן התר מחיצות נכבות העיר, וכמו דקמא לן בעלמא שבוהב בעיר, שיש לו אלפים אמה לכל רוח ואפלו איה מקפת כלל, עין בטור סימן שצח. ובאמת הרמ"א הוציא דין זה רק מסע"ף ה, ומה שפרשם בהג"ה בשם הרא"ש ורבונו יצחק וא"ו זרוע הוא ג"כ מן מדברי הפוסקים הנ"ל גבי דינא דסע"ף ה, ובאמת אין רצונה משם, דשאני התם דלא שבתו שם בין-השמשות; ומכל מקום אינו מוכרח, דעל-כרחי אינו לשבת משם, שחיי אין לו רק עירו ולא אלפים כבתחלה. גם מה שכתב בית-מאיר בעקר דין זה דנקמ"ם לא סבירא לה כרבנו מאיר, אין לנו לחש להחמיר, מאחר שדעת הרשב"א וסיעתו להקל

אחרת אין לו אלא ארבע אמות כינון שצנא מתחומו לדעת, וכמו שכתבנו בזה: (מ) לדינה. והוא הדין אם (לז) מבואותיה מתקנים בצירות-הפתח, וכנ"ל: (מא) בלה בארבע אמות. כיון ששבת בה מבעוד יום²⁸⁸, ומכל מקום אסור לו לצאת (לב) חוצה לו אפלו אמה אחת, כיון דעל-כ"ל פנים יצא מדעת, הפסיד תחומו: ט (מב) אפלו במזיד. רוצה לומר, אף דלגבי אדם קמא לן לעיל, דאם הוציאה הנה במזיד הפסיד מקומו ואין לו אלא ארבע אמות, פרות לא הפסידו מקומם²⁸⁹ שהיה להם בין-השמשות, שאנוסים הם ביציאתם ובחזרתם, וקדלקמה: (מג) אם הוא יום טוב. שמתר להוליכן בכל התחום, דבשבת הלא אסור להעבירן ארבע אמות אפלו בחוץ התחום ואם לא (לו) שהיה עיר מערבת, שאז מטר לשלטלן בכל העיר: (מד) ואם הוא שבת וכו'. רוצה לומר, דגם בשבת איכא נפקא-מנה על-כ"ל פנים לענין אכילה: (מה) במקומן. רוצה לומר, במקום שהחזירן בחוץ התחום בארבע אמותיהן: (מו) ואפלו לאותו ישאל וכו'. ואף-על-גב דהבא מחוץ

שער הציור

(לב) עלת-שבת ובית-מאיר הנ"ל: (לג) מגן-אברהם ושי"א: (לד) הגר"א. והגר"ו כתב גם בכנות הגמגן-אברהם פן. ואליה רבה פרש 'חוקקין להשלים' כפשטוה, ומשום דלענון ערוב נקטינן למקל כבני מאיר דסבר חוקקין להשלים, אבל לפי מה שכתב הגר"א בשם התוספות, גם כבי מאיר מודה דאין חוקקין בזה, ועל-כרחי הנ"ל: (לז) אחרונים: (לח) מגן-אברהם ושי"א: (לח) אחרונים:

הלכות שבת סימן תה תו

*שְׁהַחֲזִירִים לְצַרְכוֹ בְּמוֹזֵי: *מאי טעמא, (מו) אָנוּסִים הֵם. וְכָל זְמַן שֶׁלֹּא הִחֲזִירוּ יְהוָה חוֹץ לְמִקּוּמָם, אִם הוֹצִיאָן בְּשׁוּגְג, (מח) מְתָרִים (מ) לְאֶבְלָם (מט) וְאִסּוּר לְטַלְטֵלֵם (ט) חוֹץ לְאַרְבַּע אַמּוֹת, וְאִם הוֹצִיאָם בְּמוֹזֵי, (ג) אִסּוּר לְאֶבְלָם (נא) אֲפֹלוּ מִי שֶׁלֹּא הוֹצִיאָם, וְיָשׁוּ לְמִי שֶׁלֹּא הוֹצִיאָם:

תו מי שִׁיִּצֵּא חוץ לַתְּחוּם שֶׁלֹּא לְדַעַת, וְכוּ סְעִיף אַחַד:

א *מי שִׁיִּצֵּא חוץ לַתְּחוּם (א) שֶׁלֹּא לְדַעַת, שְׂאִין לוֹ אֵלָא אַרְבַּע אַמּוֹת, וְהִצְרִיךְ לְהִקְבִּי, יְכוּל לְצַאת מֵהֶם (ב) עַד שִׁיִּמְצֵא (ב) מְקוֹם צְנוּעַ לְפָנָיו. (ג) וְעֵצָה טוֹבָה לוֹ שִׁיתְקַרֵּב בְּצַד תְּחוּמוֹ, *שְׂאִם לֹא יִמְצֵא מְקוֹם צְנוּעַ (ד) *עַד תְּחוּמוֹ יְכוּל לְכַנֵּס, וְלֵאחֲרַי שְׂנַכְנַס הָיִי (ה) כְּאִלוֹ לֹא יֵצֵא מִיָּן שְׂנַכְנַס בְּרִשׁוֹת. אֲבָל אִם מִצֵּא מְקוֹם צְנוּעַ קֹדֵם, לֹא יִכַּנֵּס אֵלָא יְפִנֵּה שָׁם, (ו) וְיִתְרַחַק מִמְּקוֹם שֶׁנִּפְנָה (ז) עַד שִׁיִּכְלֶה הַרִיחַ, וְשָׁם יִשֹּׁ-

באר היטב

תקטו: (ט) חוץ. אפלו הם בעיר מקוה חומה, ט"ו, עין שם שהאר"י: (ב) מְקוֹם צְנוּעַ. וְכוּל לְלַכֵּת עַד בֵּית הַיְהוּדִים לְפָנָיו שָׁם, וְאֵבֶן,

משנה ברורה

לַתְּחוּם אִסּוּר לְמִי שֶׁבָּא בְּשִׁבּוּל, (ב) שְׂאִי הֵבֵא שְׁהַחֲזִירוּ לְמִקּוֹם שֶׁשָּׁכַחוּ בֵּין-הַשְּׂמֹשׁוֹת: (מו) אָנוּסִים הֵם. רוּצָה לוֹמַר, דַּאֲף שְׁהוֹצִיאָן הָאָדָם בְּמוֹזֵי, הַפְּרוֹת עֲצָמָן אָנוּסִים הֵם בְּיִצְאָתָן וּבְחִזְרִיתָן וְהָיִי הֵן כְּאָדָם שְׁהוֹצִיאָוּהוּ בְּאִנּוּס וְהִחֲזִירוּהוּ, לְעֵיל בְּסְעִיף ה', וְכֵן לְעֵינָן הַמֵּר אֵכִילָה הַתְּרוּ נְמִי עַל-יְדֵי חֲזוּיָתוֹ: (מח) מְתָרִין לְאֶבְלָם. (ט) בֵּין לְאֲנָשִׁים אַחֲרֵים (ל) שְׂנַמְצֵאִים שָׁם בְּמִקּוֹם הַפְּרוֹת וְכֵן (מט) לְהַמּוּצֵא בְּעֲצָמוֹ: (מט) וְאִסּוּר לְטַלְטֵלֵם חוֹץ לְאַרְבַּע אַמּוֹת. וְכַמְבָּאָר לְעֵיל בְּסְעִיף ה' גְּבִי אָדָם, דַּאֲפֹלוּ יֵצֵא שֶׁלֹּא לְדַעַת אִין לוֹ אֵלָא אַרְבַּע אַמּוֹת: (ג) אִסּוּר לְאֶבְלָם. אֲבָל לְטַלְטֵלֵם מִתָּר (מ) בְּאַרְבַּע אַמּוֹתֵיהֶן. וְכָל זֶה אִם הָיִי עַל-פְּנֵי הַשָּׂדֶה, אֲבָל אִם הִבְיָאָן בְּעֵיר הַמְּקַפֵּת מַחֲצִיאוֹת, אִף-עַל-גַּב דְּעִבֵּר אַסּוּרָא, מְכָל מְקוֹם מִתָּר לְטַלְטֵלֵן כְּכָל הַעֵיר כְּלָה, בֵּין שְׁהוֹצִיאָן שׁוּגְג (מח) בֵּין שְׁהוֹצִיאָן מוֹזֵי: (נא) אֲפֹלוּ מִי שֶׁלֹּא הוֹצִיאָם. וְאִף-עַל-גַּב דְּפְרוֹת שֶׁהִבֵּא עַבְדִּים מַחוּץ לַתְּחוּם אִינוּ אִסּוּר רַק לְמִי שֶׁהוֹבֵאוּ בְּשִׁבּוּל, (מח) הֵבֵא בֵּין דַּאֲחֻעֲבִיד אַסּוּרָא עַל-יְדֵי יִשְׂרָאֵל חֲמִיר טַי: (נב) לְמִי שֶׁלֹּא הוֹצִיאָם, וְדוּקָא אִם לֹא הוֹצִיאָו בְּשִׁבּוּל, (נג) דַּאֲף לֹא הָיִי גַם לְדַעַת זוֹ אִסּוּר. וְלִדְנָא קוֹמָא לָן כְּדַעַת רֵאשׁוּנָה, דַּאֲפֹלוּ לְמִי שֶׁלֹּא הוֹצִיאָו בְּשִׁבּוּל גַּם-כֵּן אִסּוּר לְאֶבְלָל, דְּהִיא דַעַת רַב הַפּוֹסְקִים [א"ר]:

א (א) שֶׁלֹּא לְדַעַת. עֵינ לְקַמָּה: (ב) עַד שִׁיִּמְצֵא מְקוֹם צְנוּעַ. רוּצָה לוֹמַר, מְקוֹם (ב) שְׂאִין בְּגִי'אָדָם מְצוּיִים, מִפְּנֵי שְׂגוּלָה כְּבוֹד הַקְּרִיאוֹת. וְעֵינ לְעֵיל בְּסִימָן ג' דַּאֲחֻרֵי הַגָּדֵר חֲשִׁבִי מְקוֹם צְנוּעַ, וּבִשְׂדֵה, עַד שְׂאִין חֲבָרוּ יְכוּל לְרֵאוּתוֹ. כְּתוּב הַאֲחֻרוּנִים בְּשָׁם רַבִּיז, וְיְכוּל לְלַכֵּת עַד בֵּית הַיְהוּדִים לְפָנָיו, וְהֵינּוּ אִף אִם יִמְצֵא מְקוֹם צְנוּעַ אֵלָא שְׁהוּא סְמוּךְ לְבִתֵּי עַבְדִּים, מְכָל מְקוֹם יְכוּל לְהִתְרַחֵק עַד בְּתֵי הַיְהוּדִים שְׂמֵא הַעַבְדִּים וְהַחֲזִירוּהוּ אוֹ יִחְזִירוּהוּ: (ג) וְעֵצָה טוֹבָה וְכוּ'. רוּצָה לוֹמַר, שְׂאִם מִצֵּא בְּתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת שֶׁל הַתְּחוּם, חֲשׁוֹב (ב) כְּאִלוֹ בְּתוֹךְ הַתְּחוּם וְכוּל לְכַנֵּס, וְכַנֵּס בְּרִישׁ סִימָן תּוֹה, עֵינ שָׁם: (ה) כְּאִלוֹ לֹא יֵצֵא. וְיֵשׁ לוֹ אֲלֵפִים לְכָל רוּחַ, וְכַנֵּס לְכָל תּוֹה סְעִיף ה': (ו) וְיִתְרַחַק מִמְּקוֹם שֶׁנִּפְנָה. דְּזוֹהוּ גַם-כֵּן בְּכָלל בְּכּוֹד הַבְּרִיאוֹת: (ז) עַד שִׁיִּכְלֶה הַרִיחַ. וְחוּ לֹא, (ג) וְאֲפֹלוּ לְתוֹךְ

שער הצינור

(ל) תּוֹסֵפוֹת: (ל) כְּגוֹן שִׁישׁ עֵיר אֲתֵרַת סְמוּכָה לְשָׁם אוֹ אָדָם שֶׁעֵרַב לֹאוֹתוֹ צַד, רַשִׁי, וְהַעֲתִיקוּ מִגִּנְיָאֲבָרְהֶם: (ל) כֵּן כְּתוּב הַרִשְׁבִּי"א בְּחַדוּשֵׁי, וְגַם דַּעַת רַשִׁי כֵּן. וְכֵן שֶׁהִצְרִיךְ לְאֲשַׁכְּחֵי בְּאִנּוּס שֶׁעֵרַב וְכַנֵּס, הֵינּוּ מִשׁוּם דְּבִשְׁסִים קָאָמַר 'בְּשׁוּגְג כְּאֶבֶל' וְלֹא קָאָמַר 'יֵאֲכֹל', אֲלֵמָא דַּאֲפִלֵי עֲלֵמָא נְמִי קָאִי, וְהַקְּשָׁה לְרַשִׁי דַּאֲף: יְבֹאוּ חוֹץ לַתְּחוּם, וְעַל זֶה כְּתוּב כְּגוֹן שֶׁעֵרַבְתָּ אוֹ שִׁישׁ עֵיר זְכוּר, אָדָם גַּם הוּא מוֹדֵה דְּגַם הַמוּצֵא בְּעֲצָמוֹ מִתָּר לְאֶבְל שָׁם כֵּין דִּלָּא עֲבִיד אַסּוּרָא בְּמוֹזֵי, וְהַבְּרִיאוֹת גּוּפָא נִקְט לְשׁוֹן זֶה מִסְּבִים סִיפָא דְּבְמוֹזֵי לֹא יֵאֲכֹל לְשׁוֹן אָדָם, וְכֵן מְצֵאֵי הַתּוֹסֵפֶת-שְׂבֵת שֶׁשָּׁכַח כֵּן בְּכַנֵּס רַשִׁי, וְכֵן דִּיק מִלְשׁוֹן הַשְּׁלַחֲתָן עֲרִיף גּוּפָא דְּמִנְרֵי אֲפֹלוּ בְּמוּצֵא עֲצָמוֹ, וְדַמְסִים: וְאִם הוֹצִיאָם בְּמוֹזֵי זְכוּר אֲפֹלוּ מִי שֶׁלֹּא זְכוּר, אֲלֵמָא דְּבִרְשָׁא מִתָּר גַּם לְהַמּוּצֵאֵן בְּעֲצָמוֹ, וְזוֹהוּ דִּלָּא כְּמִתְרַשָּׁא, וְכִיבֵאוּ בְּמַחְצֵיתֵי-הַשְּׂקָל, וְגַם מִגִּנְיָאֲבָרְהֶם אֲפִשְׁר לּוֹמַר דְּסוּכַר כְּמוֹ שֶׁתְּכַבְּנוּ⁽⁸¹⁾: (מ) וּמְקַצֵּה לֹא הָיִי אִף דַּאֲסִירִין בְּאֲכִילָה, מִיָּן דְּבִידִין הַשְּׂמֹשׁוֹת הָיִי מְתָרִין בְּאֲכִילָה שְׁהִי מַחֲזִין מִחוּץ לַתְּחוּם וְכוּ' וְאֵלָה רַבְהוּ, אוֹ כֵּמוֹ שֶׁכְּתוּב מִגִּנְיָאֲבָרְהֶם בְּסִימָן תְּקִטוּ, הוּאִיל וְאִם הַחֲזִירוּ הֵם מְתָרִין, לֹא נִחְשְׁבִין לְמַקְצֵה: (מח) וְהַפְּרוֹת אָנוּסִין הֵן וְדַמֵּן לְמֵאן יִצְעָא שֶׁלֹּא לְדַעַת וְהַכְּנִיסוּהוּ בְּעֵיר זוֹ נְמַתְרַשָּׁל, וְהַסְּכִימוּ לְדְּבִרְכוּ מְאֻמְרִי-דְּבִי וְהוֹסֵפֶת-שְׂבֵת וְכִיבֵת מֵאִיר, וְדִלָּא כְּטִי'ו: (מח) הֵרָאֵשׁ וְשִׁאָר פּוֹסְקִים: (נג) כֵּן מוֹכַח בְּמִרְדְּכִי, עֵינ שָׁם: (ב) וְאִם גַּם מִמְּקוֹמוֹ הָיִי מְקוֹם צְנוּעַ מְבַנֵּי-אָדָם, כְּנֹדָא אִין לוֹ לְהִתְרַחֵק מִשָּׁם, אֵלָא יְפִנֵּה שָׁם וְאֲחֻרָיָךְ יִתְרַחַק עַד מְקוֹם שִׁיִּכְלֶה הַרִיחַ, וְכִדְלֵקְמָה: (כ) תּוֹסֵפֶת-שְׂבֵת: (ג) פְּשׁוּט לְסַבְּרַת הַמְּסַבֵּר הַנּוֹבֵעַ מִהֵרָאֵשׁ, דַּאֲרַבַּע אַמּוֹתֵיהֶן אִין לְהֵם שׁוּם יִתְרוֹן אַחַר שִׁיִּצֵּא מִשָּׁם:

פ דריתא שם בגמרא
יכתנא קפא צ הרא"ש
שם ק מרדכי בשם
הר"מ
א פשוט בגמרא
ערכין מ"א, וכן נחב
תוספים בקרק כו
ב הרא"ש בספיקו שם

הַלְכוּת שְׁמֵת סִימָן תַּה תו

ביאורים ומוספים

[ביה"ל ד"ה אם]

בְּיָדַי אֵין לְהַמְיִיר³⁰.

[ביה"ל ד"ה מאי טעמא]

וְהִנֵּה בְּמַחְבֵּר קָשָׁה לִזְמַר בְּכָן³².

32) הַלֵּךְ בִּזְוָה לְשִׁיטְתוֹ לְעִיל (סי' שמה משנ"ב ס"ק כג), שְׁלֹדַעַת הַשְׁוִיעַ יֵשׁ בּוֹמְנִינוּ רְשׁוֹת הַרְבִּים מְדַאֲרִייתָא. אֲכַן הַמְגִיא שֵׁם (ס"ק ז) טוֹבֵר, שֶׁגַם לְדַעַת הַשְׁוִיעַ אֵין מְצוּיָה כְּיוֹם רְשׁוֹת הַרְבִּים מְדַאֲרִייתָא, וְאֵם כֵּן לֹא קָשָׁה עַל דַּעַתוֹ מְדַבְרֵי הַשְׁוִיעַ.

סִימָן תו

מִי שֶׁיִּצְא חוּץ לְתַחֲמוֹם שְׁלֹא לְדַעַת

[משנ"ב ס"ק ב]

מְפָנִי שְׁגָדוֹל כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת¹.

1) וְאֵם יִצְא חוּץ לִי"ב מִיֵּל, כְּתַב הַקְּרִית סֵפֶר (פכ"ז מהל' שבת) שְׁאִינוּ רְשָׁאֵי לִזְוֹם מִמְקוֹמוֹ, כִּיּוֹן שֶׁמָּה שְׁאִמְרוּ שְׁגָדוֹל כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת שְׁדוּחָה אֵת לֹא תַעֲשֶׂה שְׁבַתְרָה, הַכּוֹנֵה בְּכָן הִיא רַק לֹא תַעֲשֶׂה שְׁהוּא מְדַרְבְּנָן כְּמוֹ אִיסוֹר הִיִּצְיָא חוּץ לֵאלִפִּיִם אִמָּה, אֲבָל לֹא לֵאלֹא מִן הַתּוֹרָה. וְכִיּוֹן שְׁלֹדַעַת הַרְמַבִּים יִצְיָא חוּץ לְתַחֲמוֹם י"ב מִיֵּל אִיסוֹרָה מִן הַתּוֹרָה, מִי שֶׁיִּצְא חוּץ לְתַחֲמוֹם י"ב מִיֵּל אִינוּ רְשָׁאֵי לִזְוֹם מִמְקוֹמוֹ אִפִּילוֹ מְפָנִי כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת. וְרָאָה מָה שְׁכַתְּבֵנוּ לְעִיל (סי' שצח ס"ק א) שִׁישׁ הַסּוֹבְרִים שְׁלַחוֹר לְכִיּוֹן תַּחֲמוֹמוֹ אֵין בּוֹ אִיסוֹר דְּאֲרִייתָא, וְלְדַבְרֵיהֶם יוֹכֵל לְחַזֹּר לְכִיּוֹן תַּחֲמוֹמוֹ מְשׁוֹם כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת.

[משנ"ב ס"ק ז]

וְכַנְ"ל בְּרִישׁ סִימָן תַּה, עֵינִן שְׁמַם².

2) שֵׁם (ס"ק ט) בִּיאָר, שְׁהִיּוּצָא חוּץ לְתַחֲמוֹמוֹ שְׁלֹא לְדַעַת, עוֹשִׂים לֹא מְחִיצָה שֶׁל בְּנֵי אָדָם, וְאָף אִם הִגִּיעָה הַמְחִיצָה רַק עַד פְּחוֹת מִדְּאִמּוֹת מְסוּפָה תַּחֲמוֹם דִּי בִּזְוָה, וְרְשָׁאֵי לְהִיכַנְס לְתַחֲמוֹמוֹ. וּבִטְעָם הַדְּבָר כְּתַב הַתּוֹסֵפֶת שְׁבַת (שם ס"ק ד), מְשׁוֹם שְׁהַתַּחֲמוֹם הַקֹּדֶם מוֹבַלַעַת בְּתוֹךְ תַּחֲמוֹמוֹ הַחֲדָשׁ שֶׁל ד' אִמּוֹת, וּבִאֲוֹפֵן זֶה אֹמְרִים שִׁישׁ הַבְּלַעַת תַּחֲמוֹמִין.

30) וְכַתְּבֵנוּ בְּשׁוֹנֵה הַלְכוּת (ס"ד), שְׁלִמְסַקְנָת הַבִּיחָה אִפְשָׁר לְהַקְּלֵי שְׁאִפִּילוֹ אִם חֹזֵר לְעִיר שְׁאִינָה מוֹקֶפֶת מְחִיצוֹת מוֹתֵר לֹא לְהַלֵּךְ בְּכּוֹלָה. אֲמַנְגֵם כְּתַב שְׁדַעַת הַחֲזוּ"א (או"ח סי' קט ס"ק י), שְׁאֵם הַעִיר אִינָה מוֹקֶפֶת מְחִיצוֹת אֵין לֹא אֵלָא ד' אִמּוֹת, מֵאַחַר שְׁהִטְעַם שְׁעִיר כּוֹז דִּינָה כַּד' אִמּוֹת לְמִי שְׁשַׁבֵּת בְּתוֹכָהּ וְלֹא יִצְא מִמֶּנָּה הוּא מִדִּין תַּחֲמוֹמוֹ, כְּלֹמֵר שְׁכָל אָדָם יֵשׁ לֹא אִלְפִיִם אִמָּה חוּץ מִעִירוֹ שְׁשׁוֹבֵת בָּהּ, וְלִכֵּן יוֹכֵל לְהַלֵּךְ אֵת כָּל הַעִיר וּמְחֻצָּהּ לֹא אִלְפִיִם אִמָּה, אֲבָל אָדָם זֶה שֶׁיִּצְא מִתַּחֲמוֹמוֹ הָרִי אִיבֵר אֵת תַּחֲמוֹמוֹ, וְאִינוּ יוֹכֵל לְהַלֵּךְ חוּצָה לֹא אִלְפִיִם אִמָּה, וּבְהַכְרַח שְׁכַשְׁחוֹר לְתוֹכָהּ וְהוֹתֵר לֹא לְלַכַּת בְּכּוֹלָה, הַהִיתֵר הוּא רַק מְחַמַּת שְׁנִמְצָא כַּעַת בֵּין מְחִיצוֹת שְׁשַׁבֵּת בְּאִירִין בֵּין הַשְּׁמֻשׁוֹת, שְׁכָל הַמְקוֹם שֶׁתוֹךְ הַמְחִיצוֹת נִחְשָׁב כַּד' אִמּוֹתָיו, וְלִכֵּן אִם אֵין לְעִיר מְחִיצוֹת אִסוֹר לֹא לְלַכַּת יוֹתֵר מִד' אִמּוֹת. וְהַגְרַשׁ"ב וְוֹלְדִנְבֵּרְג (מְכַתְּבִים) הַעִיר עַל דְּבָרֵי הַשְּׁוֹנֵה הַלְכוּת, שְׁאֵין כּוֹנֵת הַבִּיחָה לְהַקְּלֵי אִפִּילוֹ בְּעִיר שְׁאִינָה מוֹקֶפֶת מְחִיצוֹת, וְכָל מָה שְׁכַתְּבֵנוּ לְהַקְּלֵי הוּא לְעִנּוּן עִיר הַמוֹקֶפֶת מְחִיצוֹת, שְׁהַבֵּית מֵאִיר דָּן לְהַחְמִיר גַּם בִּזְוָה מְשׁוֹם שִׁיטַת הַרְמַבִּים שְׁסוֹבֵר שְׁכִיּוֹן שֶׁיִּצְא בְּמִזִּיד גַּם אִם חֹזֵר לְעִירוֹ אֵין לֹא אֵלָא ד' אִמּוֹת, וְעַל זֶה סִיִּים הַבִּיחָה לְשִׁישׁ לְהַקְּלֵי מְשׁוֹם שִׁישׁ לְצַרְף אֵת שִׁיטַת הַרְשָׁב"א, אֲבָל לֹא הַכְרִיעַ לְעִנּוּן הַנְּדוֹן אִם יֵשׁ לְהַקְּלֵי גַם בְּאֵין מוֹקֶף מְחִיצוֹת.

[שְׁעָה"צ ס"ק לו]

וְגַם מְגַן אֲבָרְהָם אֶפְשָׁר לִזְמַר דְּסוֹכֵר כְּמוֹ שְׁפָתְכֵנוּ³¹.

31) בִּיאוֹר דְּבָרָיו, אִם הוֹצִיאוֹ בְּשׁוֹגֵג הַתִּיר הַשְׁוִיעַ לְאוֹכְלָם גַּם אִם לֹא חֹזֵר לְמִקְוָמוֹ. וְכַתְּבֵנוּ מְגִיא (ס"ק טו), שְׁכוֹנְתוֹ אִם יֵשׁ אָדָם שְׁעִירֵב לְאוֹתוֹ צַד אוֹ שִׁישׁ עִיר אַחֲרַת סְמוּכָה לְמִקְוָם הַפִּירוֹת, וְכְמוֹ שְׁכַתְּבֵנוּ רִשִׁי. וְהַקְּשָׁה הַתּוֹסֵפֶת שְׁבַת (ס"ק יח), שְׁלִפִי מָה שְׁכַתְּבֵנוּ הַמְהַרְשָׁ"א בְּדַעַת רִשִׁי שְׁלִמְוִצִיא עֲצָמוֹ אִסוֹר, אֵין נִכּוֹן לְהַבִּיא אֵת דְּבָרֵי רִשִׁי עַל הַשְׁוִיעַ, שְׁהִלָּא בְּשׁוִיעַ מְשַׁמַּע שְׁאָף לְמוֹצִיא עֲצָמוֹ מוֹתֵר, וְאֵין הַהִיתֵר דּוֹקָא לְאָדָם שְׁעִירֵב. אֲכַן לְפִי מָה שְׁבִיאָר הַשְׁעָה"צ שְׁאָף לְדַעַת רִשִׁי מוֹתֵר גַּם לְמוֹצִיא עֲצָמוֹ, מִיּוֹשְׁבַת קוֹשִׁיית הַתּוֹסֵפֶת שְׁבַת.